

“Nefy-i nefiy ispattır” ne demektir?

İzmir’den Zübeyir Akyıl: “17. Söz’de geçen ‘Nefy-i nefiy ispattır.’ cümlesini açar mısınız?”

İçimizde; “ene” veya “benlik” dediğimiz, kendi haline bıraktığımızda hakîkati perdeleyen ve hakkı gölgeleyen bir korkunç duvar ve bir müthiş canavar vardır. Allah’tan bize gelen her ne nîmet varsa ters yüz edip kendisine alan ve kendisini kaynak gösteren, binde bin Allah’a ait olan her güzel şeyde binde bin kendisine hisse çıkaran bu dehşetli benlik duvarını aşmak ve Allah’ı bulmak bizim en büyük vazifemizdir, varlık sebebimizdir. Kulluk budur. İbâdet, bundan sonra lezzetli olmaya başlar.

Yalın ve ilkel haldeki benlik her zaman bir potansiyel tehlike demektir. Ben merkezlidir; herşeyde hak sahibi olan, her zaman en üstün olan, her zaman en iyisini yapan, bütün güzellikler kendisinin ezelî hakkı olan, hatâsız ve kusursuz bulunan olduğunu zanneder... Ve tabî ki Allah’a kulluğa da pek yanaşmaz. (Söz meclisten dışarı, Allah’ın büyüklüğünün, kendi büyüklüğünü gölgeleyeceğinden korkar.- Nemrutları ve Firavunları hatırlayalım.-)

Nefsin başını döndürdüğü böyle bir ene’den Peygamberler de Allah’a sığınmışlardır. Hazret-i Yusuf (as), “Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis Rabbimin merhameti olmazsa dâimâ kötülükleri emredicidir”¹ derken, Peygamber Efendimiz (asm), “Allah’ım beni göz açıp kapayıncaya kadar nefsimi bırakma” diye duâ buyurur. Buna karşılık Firavun, nefsin başını çektiği ene ile Rablik iddiâ etmiş, şırmış ve yoldan çıkmıştır.² Büyük servet sahibi Kârûn aynı damarla şırmış, “Bu serveti ben ilmimle elde ettim.” diyebilmiştir.³

Ene’nin hakîkî bir varlığı olmadığını, farazî bir hattan ibâret olduğunu beyan eden Üstad Bedüzzaman Hazretleri, bu farazî hattın Allah’ın sıfatlarına bire bir ölçü teşkil etmek sûretiyle Allah’ı tanımak ve Allah’ın isimlerini keşfetmek için verildiğini⁴, fakat ene’nin bu makâma ulaşabilmek için peygamberlerin irşâdına ve terbiyesine muhtaç olduğunu kaydeder.⁵ Başta Hazret-i Âdem (as) olmak üzere yüz binlerce Peygamber bunun için gelmiştir.

Ene, Peygamber terbiyesiyle elde ettiği mârifetle bilir ki: Kendisi Allah’ın kuludur, vazifesi Allah’a kulluk yapmaktır, müstakil bir varlığı yoktur, varlık nedeni Allah’ın sıfatlarını bildirmektir, vücudu Allah’ın var kılmasıyla sâbit olmuştur, mülk sahibi oluşu hayalîdir, hakîkati bir gölgeden ibârettir. Gerçek mülk sahibi Allah’tır. Allah ne

mülkünde, ne terbiye ediciliğinde, ne yöneticiliğinde, ne ilâhlığında ortaklı değildir, benzersizdir, eşsizdir, yardımcıya muhtaç değildir. Herşeyin anahtarı Allah'ın elindedir. Allah herşeye mutlak derecede kâdirdir. Sebepler yalnızca geçici birer perdedirler. Tabîât denilen şey, Allah'ın oluşturma kanunlarından ibarettir. Allah tektir. Allah'tan başka ilâh yoktur.⁶

Üstad Saîd Nursî Hazretlerine göre ene, bu bilgilerle kendisine verilen hayalî sıfatları kullanarak Allah'ı sonsuz ve hakîkî sıfatlarıyla tanır: (Allah'ın sıfatlarına bir sınır olmadığından, ene'nin çizdiği sınır sırf vehmî ve hayâlî olacaktır.) Ene bu bilgiyle der ki: "Bu eve sahip olduğum gibi, Allah da şu kâinâta sahiptir. Ben evimi nasıl ölçtüm, biçtim, düzenledim, yaptım ve idâre ediyor isem, şu dünya evini ve kâinât hânesini de Allah yaptı, yarattı, tanzim etti, güzelleştirdi, düzeltti ve idâre ediyor."⁷

Ene, bu yüksek inanca sahip olması ve Allah'ı sonsuz ve sınırsız sıfatlarıyla tanıyabilmesi için, kendisine müstakil bir varlık vermemeli, kendisini yok bilmeli, kendisini Allah'ın önünde bir hiç bilmeli, Allah'a tam teslim olmalıdır. Bu tam teslimiyet eneye bütün kâinâtı birden, bütün varlıkları birden kazandırabilecektir. Çünkü bütün varlıklar Allah'ındır. Aksi takdirde, ene "benim" demeye ve kendisine müstakil bir varlık vermeye başladığı anda, tam aksine hiçbir şeye sahip olmayacak, varlığı da sönük bir yıldız böceğinden farksız kalacaktır.

Peygamber Efendimiz (asm), "Şayet siz, Allah'a hakkıyla tevekkül etmiş olsaydınız, Allah kuşlara rızık verdiği gibi, size de rızık verirdi. Kuşlar sabahleyin açlıktan karınları çekilmiş olarak çıkarlar da, dolmuş olarak geri dönerler"⁸ hadisiyle ene'nin tam teslimiyet ve tevekkül içinde olması gerektiğine işâret buyurmuştur.

İşte Bedüzzaman Hazretleri "Nefy-i nefiy ispattır." sözüyle, yani, "Yok, yok ise, o vardır; yok, yok olsa, var olur." cümlesiyle, aynı zamanda matematik ilminin bir pozitif kuralını da kullanarak, ene'yi, Allah için, gerçek varlığa ulaşmak için yok olmaya çağırmıştır.⁹

Bilindiği gibi matematikte iki negatif değerın çarpımı bir pozitif değerdir. Yani eksi bir değerın yine eksi bir değerle çarpılması halinde, çıkan sonuç bir artı değerdir. (Meselâ: -1 ile -1'in çarpımı, +1'dir.)

Bu matematik ilkesini konumuza uyarlırsak; bir negatif değer olan "ene", kendisiyle birlikte, yine kendi başlarına sayısız negatif değerler külçesi olan varlıkları Allah'a ulaşmak için fedâ ederse, yok bilirse, (Ene, kendinden de, varlıklardan da kalben geçerse) karşısına sayısız pozitif değerler kombinezonu olan Allah'ın varlığı, birliği, tekliği, büyüklüğü, merhameti, muhabbeti, bağışlaması, cemâli, rızâsı, azameti,

mârifeti ve Allah'ın izniyle tüm varlıklar, tüm kâinât ve tüm Cennet çıkmaktadır. Böylece, Allah için yokluğu tercih eden insan, Allah'ın izni ve rızâsıyla gerçek varlığa ulaşmış olmaktadır.

(Ene; ezeli, ebedî ve hakikî varlık olan Allah'a, kendisinin hiç oluşunu ve âdetâ yok oluşunu gösteren fiilî "secde" ile bizzat bağlanmaktadır.)

Dipnotlar:

- 1- Yûsuf Sûresi, 12/53;
- 2- Nâziât Sûresi, 79/24;
- 3- Kasas Sûresi, 28/78;
- 4- Sözlere, s. 495;
- 5- Sözlere, s. 497;
- 6- Sözlere, s. 498; '
- 7- Sözlere, s. 118, 495;
- 8- Riyâzu's-Sâlihîn, 79;
- 9- Sözlere, s. 194